T077 BL VII (30) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q30

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 30
425

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 30

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Taùm: COÁ YÙ NGOÀI NAÈM TREÂN GIÖÔØNG SUÙT CHAÂN

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø ñeán choã caùc Bí-soâ treû khuyeán duï cuøng ñi du haønh vôùi mình, cuõng gioáng nhö OÂ-ñaø-di ñaõ khuyeán duï ôû trong giôùi tröôùc, neân khoâng ai chòu ñi cuøng. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaát thöïc nhaän lôøi cuøng ñi, moät ñoàng phaïm haïnh khaùc khuyeân: "Cuï thoï neáu ñi cuøng aét seõ bò xuùc naõo", Bí-soâ khaát thöïc noùi: "Toâi ñuû 1o haï khoâng phaûi y chæ ngöôøi khaùc cuõng khoâng ñeán vò aáy caàu hoïc nghieäp, thaày aáy muoán xuùc naõo cuõng khoâng theå ñöôïc", vò ñoàng phaïm haïnh noùi: "sau naøy cuï thoï seõ bieát". Bí-soâ khaát thöïc khoâng nghe theo lôøi khuyeân, cuøng du haønh vôùi OÂ-ba-nan-ñaø, vöøa ra khoûi giôùi OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Thaày neân mang giuùp toâi ñaõy y", Bí-soâ khaát thöïc noùi: "Haù cuï thoï khoâng bieát Phaät Phaùp taêng baûo laø phöôùc ñieàn thaéng dieäu, trì ñeå phuïng thí sao laïi chöùa nhieàu nhöõng vaät sanh phieàn naõo naøy", OÂ-ba-nan-ñaø noùi: "Toâi nhôø thaày mang ñaõy y, thaày khoâng mang thì thoâi, côù sao laïi quôû traùch toâi nhö laø nhò sö cuûa toâi nhö theá", noùi roài lieàn suy nghó: "Ñoái vôùi Bí-soâ naøy ta chöa caàn noùi tôùi, haõy nhaãn naïi cuøng ñi, sau naøy seõ bieát". Caû hai du haønh daàn daàn ñeán moät tuï laïc, döøng nghæ laïi beân caùi gieáng nöôùc ôû bìa röøng. Luùc ñoù boång nghe tieáng kieàn chuøy töø moät ngoâi chuøa trong tuï laïc, Bí-soâ khaát thöïc noùi: "Trong chuøa ñaùnh kieàn chuøy, chuùng ta neân ñeán xem coi coù vieäc gì"... gioáng nhö duyeân khôûi trong giôùi möôøi saùu vaø möôøi baûy cho ñeán caâu OÂ- ba-nan-ñaø vaøo chuøa lôùn tieáng keâu to, Bí-soâ khaát thöïc naèm trong phoøng döôùi gaùc nghe keâu lieàn noùi: "Toâi ñaõ traûi ngoïa cuï ôû phoøng treân vaø nöôùc röûa chaân ñeå moät beân, ñaïi ñöùc leân ñoù nghæ", OÂ-ba-nan-ñaø goõ cöûa phoøng cuûa Bí-soâ khaát thöïc noùi: "Haõy môû cöûa, toâi muoán thöông löôïng vôùi thaày",

Bí-soâ khaát thöïc suy nghó: “Neáu môû cöûa cho vaøo thì thaày aáy noùi cho ñeán saùng, vì vaäy khoâng neân môû cöûa”, nghó roài lieàn noùi: “Toâi ñi ñöôøng moõi meät muoán nguû, coù thöông löôïng gì haõy ñôïi ñeán saùng mai”. OÂ-ba-nan-ñaø lieàn leân phoøng treân röûa chaân roài hoûi voïng xuoáng: “Daàu thoa chaân ñeå ôû ñaâu?”, Bí-soâ ôû döôùi ñaùp voïng leân: “Ñeå ôû gaàn beân giöôøng”. OÂ-ba-nan-ñaø nghe tieáng bieát chính xaùc choã Bí-soâ khaát thöïc naèm, lieàn dôøi giöôøng tôùi ngay choã ñaàu naèm cuûa Bí-soâ khaát thöïc ôû döôùi roài buoâng mình ngoài maïnh xuoáng giöôøng, khieán cho chaân giöôøng suùt ra rôi xuoáng beân döôùi truùng ngay ñaàu cuûa Bí-soâ khaát thöïc. Bí-soâ khaát thöïc bò beå ñaàu keâu to leân roài laïi nghó: “Neáu ta coøn keâu la e seõ bò xuùc naõo nöõa”, nghó roài lieàn im laëng ñôïi ñeán saùng hoâm sau ñeán töø giaõ OÂ-ba-nan-ñaø trôû veà thaønh Thaát-la- phieät… gioáng nhö duyeân khôûi trong giôùi möôøi saùu vaø baûy… cho ñeán caâu caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät quôû traùch OÂ-ba-nan-ñaø roài cheá hoïc xöù nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ôû trong truù xöù taêng bieát chaân giöôøng vaø chaân gheá treân taàng gaùc bò suùt maø buoâng mình ngoài naèm, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ba-nan-ñaø. Bieát laø töï bieát hay ngöôøi khaùc noùi cho bieát. Chaân giöôøng bò suùt laø chaân giöôøng loûng leûo, khoâng lieân keát vôùi giöôøng gheá. Buoâng mình ngoài naèm laø ngoài naèm maïnh xuoáng coá yù laøm cho chaân giöôøng suùt ra ñeå gaây thöông tích cho ngöôøi khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát phoøng xaù cuûa taêng coù giöôøng bò suùt chaân maø buoâng mình ngoài naèm coá yù gaây toån haïi cho ngöôøi khaùc ñeáu phaïm Ñoïa. Neáu giöôøng keâ saùt ñaát hay coù vaät choáng ñôõ ôû döôùi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hôïac si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Chín: DUØNG NÖÔÙC COÙ TRUØNG Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, luùc ñoù Xieån-ñaø duøng nöôùc coù truøng töôùi leân coû, caùc Bí-soâ thaáy lieàn ngaên, Xieån-ñaø noùi: “Ñaâu phaûi do toâi goïi caùc sanh maïng naøy ñeán, cuõng ñaâu phaûi coù ngöôøi ñem giao chuùng cho toâi, cuõng ñaâu phaûi chuùng muoán ñi maø toâi laïi khoâng cho ñi. Boán bieån roäng lôùn sao chuùng khoâng ñeán ñoù, soâng hoà ñaày nöôùc sao chuùng khoâng vaøo…”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ duøng nöôùc coù truøng töôùi leân coû, töï laøm hoaëc baûo ngöôøi laøm khoâng ñoaùi tôùi sanh maïng”, lieàn baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ bieát nöôùc coù truøng, töï duøng

töôùi leân coû ñaát hay baûo ngöôøi duøng töôùi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Xieån-ñaø. Nöôùc chæ chung nöôùc ôû gieáng, ao, hoà, soâng…

Truøng coù hai: Moät laø do maét thaáy, hai laø do löôït thaáy ñöôïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi nöôùc coù truøng, khôûi töôûng coù truøng töï duøng hay baûo ngöôøi duøng töôùi leân coû ñaát phaïm Ñoïa, nghi cuõng vaäy. Neáu nöôùc khoâng truøng khôûi töôûng coù truøng, khi duøng phaïm AÙc-taùc, nghi cuõng vaäy. Neáu Bí-soâ ñoái vôùi nöôùc ôû ao hoà soâng coù nhieàu truøng caù, khôûi taâm saùt haïi laøm cho nöôùc khoâ caïn tuøy theo soá truøng caù cheát ñeàu phaïm Ñoïa, truøng caù khoâng cheát thì AÙc-taùc. Neáu ôû nhöõng choã coù nöôùc laáp bít laïi khieán cho truøng caù nôi ñoù cheát, tuøy theo soá truøng caù cheát hay khoâng cheát, phaïm toäi gioáng nhö treân. Neáu khoâng coù taâm saùt haïi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi: XAÂY CAÁT CHUØA LÔÙN QUAÙ HAÏN LÖÔÏNG Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, luùc ñoù Luïc chuùng ñeán ôû chuøa naøo cuõng sanh taâm khinh tieän noùi raèng: “Chuøa naøy gioáng nhö chuoàng ngöïa, chuoàng voi…”, caùc Bí-soâ nghe roài noùi raèng: “Ngöôøi ta caát saún chuøa cho caùc vò ôû, khoâng phaûi toán moät vieân gaïch naøo maø coøn sanh taâm khinh tieän cheâ bai”, Luïc chuùng nghe roài baøn vôùi nhau: “Chuùng ta thöôøng bò boïn Haéc-baùt khinh khi noùi chuùng ta thöôøng ôû chuøa ngöôøi khaùc, töï khoâng toán moät vieân gaïch naøo naøo. Chuùng ta phaûi caát moät ngoâi chuøa maø caùc Haéc-baùt chöa töøng thaáy”, Nan-ñaø noùi vôùi OÂ-ba-nan-ñaø: Neáu chuùng ta cuøng ñöùng ra laøm thì caùc Haéc-baùt seõ nhôn cô hoäi naøy noùi raèng: Luïc chuùng Bí-soâ khoâng tu phaåm thieän chæ lo vieäc caát chuøa.Chuùng ta neân choïn ra moät ngöôøi coù trí thoâng minh, gioûi thuyeát phaùp coi ngoù coâng vieäc, coøn chuùng ta khuyeán hoùa nhöõng nhaø thí thöïc ñoåi taâm thí cho chuùng ta vaät tö xaây caát”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Cuï thoï Xieån-ñaø ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát ñeán, coù bieän taøi voâ ngaïi coù theå coi ngoù coâng vieäc xaây caát naøy”… gioáng nhö duyeân khôûi trong giôùi thöù baûy Taêng-giaø-phaït-thi-sa, cho ñeán caâu Tröôûng giaû noùi vôùi Xieån-ñaø: “Ñaïi ñöùc, toâi tuy coù nhieàu tieàn cuûa coù theå xaây caát moät truù xöù cho Taêng, nhöng khoâng coù ngöôøi coi ngoù coâng vieäc xaây caát giuùp toâi”, Xieån-ñaø noùi: “Toâi seõ coi ngoù coâng vieäc xaây caát, giuùp oâng hoaøn thaønh vieäc phöôùc naøy, nhöng oâng phaûi ñeán trong Taêng xin pheùp Ñaïi chuùng, caàu thænh toâi laøm ngöôøi coi ngoù coâng vieäc xaây

caát naøy”. Tröôûng giaû baèng loøng cuøng vôùi Xieån-ñaø ñeán chuøa vaøo trong Taêng, ñaûnh leã Taêng baïch raèng: “Thaùnh giaû Xieån-ñaø baèng loøng coi ngoù vieäc xaây caát truù xöù cho Taêng, toâi laø thí chuû, xin Taêng töø bi chaáp nhaän sai laøm ngöôøi thoï söï”. Luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-töû laø baäc thöôïng toøa trong chuùng nghe tröôûng giaû thænh roài lieàn suy nghó: Nhoùm Luïc chuùng gaàn ñaây khoâng ñöôïc Taêng sai neân thöôøng laøm phieàn chuùng taêng, neáu ñöôïc Taêng sai aét seõ xuùc naõo chuùng taêng khoâng nghi”, nghó roài lieàn noùi vôùi Xieån-ñaø:

“Naøy cuï thoï, xöa kia toâi xaây caát röøng Theä-ña ñaâu coù ai sai toâi, cuï thoï Ñaïi Chuaån-ñaø xaây caát vöôøn Cuø-sö-la naøy cuõng ñaâu coù ai sai. Nay cuï thoï muoán xaây caát truù xöù cho Taêng thì cöù töï coi ngoù coâng vieäc ñaâu caàn ñôïi Ñaïi chuùng sai”. Xieån-ñaø nghe roài lieàn suy nghó: “Boïn Haéc-baùt coøn khoâng muoán nhìn ta huoáng chi laø sai laøm ngöôøi thoï söï”. Taêng khoâng sai neân Xieån-ñaø cuøng tröôûng giaû ñöùng daäy ñi veà ñeán nhaø tröôûng giaû, Xieån- ñaø nhaän tieàn vaø nhieàu vaät tö roài tôùi choã thoï laøm gaïch hoûi: “Caùc oâng coù theå trong moät ngaøy nung ñuû soá gaïch ñeå xaây caát moät ngoâi chuøa ba taàng coù möôøi phoøng hay khoâng?”, ñaùp: “Neáu thaày ñöa nhieàu tieàn ñeå mua vaät lieäu vaø thueâ nhieàu ngöôøi laøm coâng thì coù theå nung ñuû soá gaïch thaày caàn”, Xieån-ñaø lieàn ñöa tieàn theo yeâu caàu cuûa thôï gaïch roài ñeán choã thôï loùt gaïch hoûi: “Caùc oâng coù theå trong moät ngaøy caét soá gaïch ñaõ nung chín ñeå loùt moät ngoâi chuøa ba taàng hay khoâng?”, keá ñeán choã thôï moäc hoûi: “OÂng coù theå trong moät ngaøy taäp trung thôï moäc laïi ñeå xaây moät ngoâi chuøa ba taàng hay khoâng?”, keá ñeán choã thôï hoà, thôï veû… moãi moãi ñeàu hoûi gioáng nhö treân, cuoái cuøng tìm nhieàu nhaân coâng ñeå xaây caát ngoâi chuøa ba taàng trong moät ngaøy cho xong. Ngoâi chuøa naøy khi xaây caát xong beân döôùi khoâng coù choã thoaùt nöôùc, beân treân khoâng coù oáng daãn nöôùc thoaùt xuoáng döôùi, cöûa khoâng coù song, cuõng khoâng coù loã thoâng gioù, hình daùng nhö caùi boà luùa vuoâng vöùc, chung quanh chæ coù moät caùi cöûa nhoû ñeå ra vaøo. Xieån-ñaøø thaáy chuøa ñaõ xaây caát xong lieàn ñeán choã tröôûng giaû noùi: “Ngoâi chuøa ñaõ xaây caát xong neân laøm leã khaùnh thaønh”, Tröôûng giaû noùi: “Ngaøy nay khoâng ñöôïc, hoâm sau seõ laøm”. Luùc ñoù Theá toân quaùn bieát ngoâi chuøa maø Xieån-ñaø vöøa cho xaây caát xong, sau ñeâm nay seõ bò suïp ñoå, lieàn suy nghó: “Neáu ta vaø chuùng taêng khoâng thoï duïng ngoâi chuøa naøy thì thí chuû kia khi thaáy ngoâi chuøa bò suïp ñoå seõ sanh saàu naõo cöïc ñoä, chaéc chaén thoå huyeát maø cheát”, nghó roài lieàn baûo cuï thoï A-nan-ñaø: “Thaày neân ñeán trong vöôøn Cuø-sö-la noùi vôùi caùc Bí-soâ raèng; neáu vò naøo ñöôïc thaéng ñònh thì neân duøng ñònh löïc aáy vaøo ñaàu ñeâm nay ñeán trong ngoâi chuøa maø Xieån-ñaø môùi môùi cho xaây caát xong ñeå cuøng tu phaåm thieän”. Cuï thoï A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát, caùc Bí-soâ nghe roài, vò naøo

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 30 429

ñöôïc thaéng ñònh lieàn nhö lôøi Phaät daïy vaøo ñaàu ñeâm ñeán trong ngoâi chuøa maø Xieån-ñaø vöøa cho xaây caát xong ñeå tu phaåm thieän. Ñeán nöûa ñeâm Theá toân ñeán vaø khôûi taâm tuïc ñeá, khi Phaät khôû taâm tuïc ñeá thì chö thieân ñeàu hieän ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe Phaät thuyeát phaùp, Phaät noùi phaùp Voâ thöôøng xong, hoï ñaûnh leã roài bieán maát, sau ñoù Phaät cuøng caùc Bí-soâ trôû veà laïi truù xöù. Ñeán sau ñeâm trôøi boång noåi gioù to möa lôùn, khoâng bao laâu sau nöôùc ñaày ngaäp trong chuøa, vì trong chuøa khoâng coù choã thoaùt nöôùc neân nöôùc ngaäp thaám vaøo töôøng vaùch vöøa môùi xaây khieán cho ngoâi chuøa suïp ñoå hoaøn toaøn. Luïc chuùng hay tin hoaûng sôï boû

troán, coøn tröôûng giaû thí chuû vaãn chöa hay bieát neân ñaõ cho nhieàu xe chôû ñuû caùc moùn aên thöôïng dieäu ñeán ngoâi chuøa môùi ñeå laøm leã khaùnh thaønh. Ñeán nôi thaáy ngoâi chuøa suïp ñoå lieàn hoûi Bí-soâ: “Ngoâi chuøa môùi xaây caát sao laïi nhö theá naøy?”, Bí-soâ noùi: “Ngoâi chuøa bò suïp ñoå naøy cuûa oâng gioáng nhö con laïc ñaø ngoài xoåm bò teù ngaõ, vaøo beân trong neân caån thaän ñöøng ñeå bò va chaïm roài teù ngaõ”. Tröôûng giaû nghe roài lieàn suy nghó: “Ta boû ra nhieàu tieàn cuûa nhö vaäy, chöa töøng thoï duïng lieàn bò suïp ñoå”, nghó roài vì quaù saàu khoå neân ngaát xæu ngaõ xuoáng ñaát, thaân toäc laáy nöôùc laïnh röôùi leân maët hoài l6u môùi tænh laïi. Luùc ñoù Theá toân baûo cuï thoï A-nan-ñaø: “Thaày neân ñeán noùi vôùi tröôûng giaû raèng: Coù nhieàu thí chuû xaây caát phoøng xaù cho Nhö lai, Theá toân tuy khoâng coù thoï duïng nhöng phöôùc cuûa thí chuû vaãn tuøy sanh, huoáng chi ngoâi chuøa cuûa tröôûng giaû vaøo ñaàu ñeâm ñaõ coù caùc Bí-soâ kyø tuùc ñöùc haïnh ñeán thoï duïng, nöûa ñeâm Theá toân laïi ñeán vaø chö thieân cuõng ñeán ñeå nghe Phaät thuyeát dieäu phaùp, phöôùc lôïi cuûa oâng voâ löôïng voâ bieân, oâng neân hoan hæ khoâng neân öu saàu”, cuï thoï A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán choã tröôûng giaû truyeàn ñaït laïi lôøi Phaät, Tröôûng giaû nghe roài lieàn hoûi cuï thoï A-nan-ñaø: “Theá toân ñaïi bi ñaõ vaøo trong chuøa thoï duïng roài sao?”, A-nan-ñaø noùi: “ñaõ vì oâng thoï duïng roài”, tröôûng giaû noùi: “Neáu Theá toân ñaõ vaøo trong chuøa thoï duïng vaø thuyeát phaùp thì toâi khoâng öu saàu nöõa, xin hoûi Luïc chuùng Bí-soâ thieän tri thöùc cuûa toâi hieän nay ôû ñaâu?”. Sau khi nghe bieát tröôûng giaû hoûi ñeán mình Luïc chuùng lieàn ñeán nhaø tröôûng giaû, tröôûng giaû môøi thoï thöïc roài daâng cuùng moãi vò moät xaáp baïch ñieäp vaø caùc tö cuï caàn duøng cuûa Bí-soâ. Trôû veà trong truù xöù, caùc Bí- soââ gaëp lieàn noùi: “Caùc vò vì tröôûng giaû xaây caát moät ngoâi chuøa heát söùc laø kieân coá”, Luïc chuùng noùi: “Sao laïi cheâ traùch chuùng toâi, chuùng toâi ñaõ khieán cho tröôûng giaû sanh loøng tín kính, tuy toån thaát nhieàu taøi vaät nhö vaäy nhöng ñoái vôùi chuùng toâi vaãn tín kính, vöøa cuùng moät böûa aên ngon laïi coøn cuùng moãi ngöôøi chuùng toâi moät xaáp baïch ñieäp vaø caùc tö cuï caàn duøng cuûa Bí-soâ”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: “Luïc chuùng

Bí-soâ ñoái vôùi vieäc mình ñaõ laøm ñaùng leõ neân hoå theïn, taïi sao laïi töï cao nhö theá”, lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ aáy caát chuøa lôùn coù nhieàu taàng beân beä cöûa phaûi ñaët ngaïch cöûa, cöûa soå phaûi coù song cöûa, phaûi coù loã thoâng gioù vaø choã thoaùt nöôùc. Khi xaây vaùch töôøng leân neáu laø hoà nhaõo khoâng chaéc thì chæ neân xaây chöøng hai taàng, khoâng quaù ba taàng, neáu xaây quaù phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Chuøa lôùn coù hai moät laø vaät thí lôùn, hai laø hình löôïng lôùn, trong giôùi naøy laø hình löôïng lôùn. Khi xaây vaùch töôøng leân neáu laø hoà nhaõo khoâng chaéc töùc laø laøm neàn moùng khoâng chaéc do troän hoà non thì khi xaây töôøng leân laøm nhieàu taàng

chæ neân chöøng hai taàng, khoâng quaù ba taàng seõ deã bò suïp ñoå. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ xaây caát chuøa lôùn nhieàu taàng cho Taêng neáu duøng hoà nhaõo coøn non maø xaây quaù ba taàng thì phaïm Ñoïa. Neáu laø gaïch nung chín vaø duøng caây ñaù hoaëc vì thí chuû muoán mau thaønh tuy laøm quaù haïn löôïng vaãn khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Theá toân: "Cuï thoï Xieån- ñaø caàu Taêng sai laøm ngöôøi thoï söï, vì nhôn duyeân gì cuï thoï Xaù-lôïi-töû phöông tieän ngaên khoâng cho laøm?", Phaät noùi: "Xaù-lôïi-töû khoâng phaûi ngaøy nay môùi kheùo duøng phöông tieän ngaên Xieån-ñaø, maø xöa kia cuõng ñaõ töøng ngaên caûn, caùc thaày laéng nghe: "Quaù khöù ôû trong nuùi Tuyeát nôi choã nguy hieåm coù moät baày chim nöông ôû, con chim chuùa maéc bònh qua ñôøi, baày chim maát vò thoáng laõnh neân khinh khi nhau laøm nhöõng vieäc khoâng Lôïi-ích". Baày chim noùi vôùi nhau: "Chuùng ta khoâng coù vò thoáng laõnh khoù theå toàn taïi laâu, nay chuùng ta neân tìm moät chim chuùa ñeå laøm leã quaùn ñaûnh toân leân ngoâi, nhöng chuùng ta laøm sao tìm ra ñöôïc chim chuùa".Caùch ñoù khoâng xa coù moät con chim Cuù tai meøo tuoåi cao, baày chim noùi vôùi nhau: "Chim Cuù tai meøo naøy tuoåi cao coù theå laøm chim chuùa ñöôïc chaêng; gaàn ñaây coù moät con chim Anh vuõ baåm taùnh thoâng tueä, kheùo bieát cô nghi, chuùng ta neân ñeán hoûi yù kieán", noùi roài cuøng nhau ñeán choã chim Anh vuõ hoûi: "Chuùng toâi muoán toân chim Cuù tai meøo leân laøm chim chuùa, yù kieán cuûa chim Anh vuõ nhö theá naøo?". Luùc ñoù chim Anh vuõ nhìn chim Cuù noùi baøi keä: "Toâi khoâng thích Cuù meøo, Laøm vua caùc loaøi chim,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 30
431

Khoâng saân, maët coøn theá, Saân leân seõ theá naøo". Baày chim nghe baøi keä roài lieàn boû yù ñònh toân chim Cuù laøm chim chuùa, sau ñoù cuøng toân chim Anh vuõ leân ngoâi thoáng laõnh. Naøy caùc Bí-soâ, chim Anh vuõ thuôû ñoù chính laø Xaù-lôïi-töû, Cuù meøo chính laø Xieån-ñaø, xöa kia phöông tieän ngaên vieäc toân laøm chim chuùa, nay cuõng phöông tieän ngaên laøm ngöôøi thoï söï".

Nhieáp Tuïng Thöù Ba:
Khoâng sai, ñeán chieàu toái,
Vì aên, hai loaïi y,
Cuøng ñöôøng vaø chung thuyeàn,
Choã khuaát, giaùo hoùa aên.
Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Moát: CHUÙNG KHOÂNG SAI GIAÙO THOÏ BÍ SOÂ NI Nhieáp Tuïng Beân Trong: Phaät sai Nan-ñaïc-ca Giaùo giôùi Bí-soâ ni, Vì noùi kinh thaâm dieäu, Ñeàu chöùng A-la-haùn. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät cuøng naêm traêm Bí-soâ an cö ôû nôi ñaây, caùc Bí-soâ ni Kyø-tuùc cuõng an cö trong chuøa Vöông Vieân nhö Bí-soâ ni Chuaån-ñaø, Daân-ñaø, Maït-laïp-baø… Lieân-hoa-saéc, Ñaïi theá chuû… caùc ñaïi

Thanh vaên ni. Luùc ñoù Ñaïi theá chuû cuøng naêm traêm ni chuùng ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät vì noùi phaùp yeâu chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài baûo Ñaïi theá chuû neân ra veà. Sau khi Ñaïi theá chuû ra veà Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày neân bieát, nay ta ñaõ giaø yeáu khoâng theå thuyeát phaùp yeáu cho boán chuùng ñöôïc nöõa, töø nay caùc Bí-soâ kyø tuùc neân theo thöù töï ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni”. Caùc Bí- soâ vaâng lôøi Phaät daïy theo thöù töï ñeán giaùo thoï, khi ñeán phieân Nan-ñaïc-ca thì cuï thoï laïi töø choái khoâng chòu ñi, Ñaïi theá chuû ñeán baïch Phaät, Phaät hoûi A-nan-ñaø: “Hoâm nay ñeán phieân vò naøo ñeán giaùo thoï Bí-soâ ni?”, ñaùp: “Nay ñeán phieân cuï thoï Nan-ñaïc-ca nhöng cuï thoï khoâng chòu ñi”. Luùc ñoù Nan-ñaïc-ca ñang ñöùng gaàn choã Phaät, Phaät noùi: “Naøy Nan-ñaïc-ca, thaày neân ñi giaùo thoï Bí-soâ ni, vì sao, vì ta tuøy söùc khoûe giaùo thoï Bí-soâ ni thì thaày cuõng neân giaùo thoï Bí-soâ ni, ta noùi phaùp yeáu cho nghe thì thaày cuõng neân noùi phaùp yeáu cho hoï, do nhaân duyeân naøy hoï ñöôïc lôïi ích an vui,

ñöôïc ngôøi saùng coù theå ñöôïc taêng tröôûng ñeán choã cöùu caùnh. Thaày khoâng neân töø choái vieäc giaùo thoï ni chuùng”, Nan-ñaïc-ca vaâng lôøi Phaät daïy chòu ñi giaùo thoï ni chuùng. Saùng hoâm sau Nan-ñaïc-ca ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, ñöôïc thöùc aên roài trôû veà boån xöù thoï thöïc… ñeán xeá chieàu ñaép y Taêng-giaø-chi daãn theo moät Bí-soâ tuøy tuøng ñeán chuøa Vöông Vieân giaùo thoï Bí-soâ ni. Ni chuùng lieàn traûi toøa môøi ngoài ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe phaùp, Nan-ñaïc-ca baûo caùc Bí-soâ ni: “Hoâm nay toâi giaûng veà phaùp moân vaán ñaùp, caùc vò haõy kheùo laéng nghe, neáu hieåu thì noùi laø hieåu, neáu khoâng hieåu thì noùi laø khoâng hieåu, vì coù hieåu nghóa môùi coù theå nhö lyù tu haønh. Neáu khoâng hieåu thì neân hoûi laïi nhö sau: ñaïi ñöùc, nghóa cuûa lôøi noùi naøy toâi chöa ñöôïc hieåu”, caùc Bí-soâ ni nghe roài baïch raèng: “Ñaïi ñöùc, chuùng toâi nhôø thaày kheùo höôùng daãn sanh taâm hy höõu, chuùng toâi seõ nghe theo söï hoûi ñaùp cuûa ñaïi ñöùc ñeå thuaän lyù tu haønh”. Nan-ñaïc-ca hoûi: “Noäi nhaõn xöù coù ngaõ vaø ngaõ sôû khoâng?”, ñaùp laø khoâng thaáy coù, laïi hoûi: “Nhaõn ñaõ nhö vaäy cho ñeán Tyû, thieät, thaân, yù noäi xöù coù ngaõ, ngaõ sôû khoâng?”, ñaùp: “Chuùng toâi cuõng khoâng thaáy coù, vì sao, vì chuùng toâi thuaän tu chaùnh haïnh thaät hieåu roõ ñieàu naøy, duøng chaùnh hueä quaùn thaáy noäi luïc xöù thaät khoâng coù ngaõ, taâm sanh tín giaûi hieåu roõ khoâng coù ngaõ”, Nan- ñaïc-ca noùi: “Laønh thay, caùc vò ñaõ hieåu roõ yù nghóa noäi luïc xöù khoâng coù ngaõ, ngaõ sôû; nhö vaäy suy ra ngoaïi saéc xöù coù ngaõ ngaõ sôû khoâng?”, ñaùp laø khoâng thaáy coù, laïi hoûi: “Saéc ñaõ nhö vaäy cho ñeán Thinh, höông, vò, xuùc vaø phaùp coù ngaõ ngaõ sôû hay khoâng?”, ñaùp: “Chuùng toâi cuõng khoâng thaáy coù, vì sao, vì chuùng toâi thuaän tu chaùnh haïnh… gioáng nhö ñoaïn vaên treân… taâm sanh tín giaûi hieåu roõ khoâng coù ngaõ”, Nan-ñaïc-ca noùi: “Laønh thay caùc vò ñaõ hieåu roõ yù nghóa ngoaïi luïc xöù khoâng coù ngaõ ngaõ sôû. Nhö vaäy suy ra nhaõn saéc laøm duyeân coù theå sanh nhaõn thöùc, taùnh cuûa thöùc naøy coù ngaõ ngaõ sôû

khoâng?", ñaùp laø khoâng coù, nhö vaäy cho ñeán yù phaùp laøm duyeân coù theå sanh yù thöùc, taùnh cuûa caùc thöùc naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng, ñeàu ñaùp laø khoâng coù gioáng nhö treân. Nan-ñaïc-Ca-laïi hoûi: "Nhaõn saéc laøm duyeân sanh ra nhaõn thöùc, ba phaùp naøy hoøa hôïp sanh ra xuùc, xuùc naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng, cho ñeán yù vaø phaùp laøm duyeân sanh ra yù thöùc caû ba hoøa hôïp sanh ra xuùc, xuùc naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng?", ñeàu ñaùp laø khoâng coù gioáng nhö treân. Nan-ñaïc-Ca-laïi hoûi: "Ba phaùp nhaõn saéc thöùc sanh xuùc, xuùc coù theå sanh ra thoï, thoï naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng; cho ñeán yù phaùp thöùc ba phaùp hoøa hôïp sanh xuùc, xuùc coù theå sanh thoï, thoï naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng?", ñaùp khoâng coù, vì sao... gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Nan-ñaïc-ca laïi hoûi: "Nhaõn saéc thöùc hoøa hôïp sanh xuùc, xuùc sanh thoï, thoï sanh aùi, aùi naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng; cho ñeán yù phaùp thöùc hoøa hôïp sanh

xuùc, xuùc sanh thoï, thoï sanh aùi, aùi naøy coù ngaõ ngaõ sôû khoâng?", ñaùp khoâng coù gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Nan-ñaïc-ca laïi hoûi: "Ví nhö nhôn caùi ñeøn, daàu, tim ñeøn vaø löûa môùi coù aùnh saùng; vì vaäy aùnh saùng laø voâ thöôøng cho ñeán löûa, tim ñeøn, daàu ñeàu laø voâ thöôøng. Neáu coù ngöôøi noùi ñeøn, daàu, tim ñeøn vaø löûa tuy voâ thöôøng nhöng saùnh saùng phaùt ra laø kieân coá, khoâng theå bieán hoaïi laø phaùp thöôøng truï, caùc vò coù cho lôøi noùi cuûa ngöôøi ñoù laø thaät ngöõ hay khoâng?", ñaùp: "Lôøi noùi ñoù khoâng phaûi laø thaät ngöõ, vì sao, vì ñeøn, daàu, tim... ñeàu laø voâ thöôøng, aùnh saùng töø ñoù phaùt sanh laøm sao laø thöôøng ñöôïc". Nan-ñaïc-ca noùi: "Cuõng nhö vaäy, noäi luïc xöù laø voâ thöôøng, neáu coù ngöôøi noùi noäi luïc xöù tuy voâ thöôøng nhöng hæ laïc töø ñoù phaùt sanh, hæ laïc naøy nhaát ñònh laø kieân coá khoâng theå bieán hoaïi, laø phaùp thöôøng truï, caùc vò coù cho lôøi noùi ñoù laø thaät ngöõ chaêng?", ñaùp: "Khoâng phaûi laø thaät ngöõ... gioáng nhö ñoaïn vaên treân.... chuùng toâi duøng chaùnh hueä quaùn thaáy noäi luïc xöù laø voâ thöôøng, taâm sanh tín giaûi raèng do nhöõng phaùp kia sanh neân nhöõng phaùp naøy sanh; do nhöõng phaùp kia dieät neân nhöõng phaùp naøy dieät, cuoái cuøng coù theå ñaït ñeán caûnh giôùi tòch tònh thanh löông giaûi thoaùt". Nan-ñaïc-ca noùi: "Laønh thay caùc vò ñaõ hieåu roõ yù nghóa vöøa trình baøy, laïi nöõa ví nhö ñaïi thoï thaân, goác caây, caønh laù, hoa traùi sum sueâ, thaân ñaïi thoï naøy laø voâ thöôøng cho ñeán boâng traùi ñeàu laø voâ thöôøng. Neáu coù ngöôøi noùi thaân caây... boâng traùi ñeàu laø voâ thöôøng nhöng boùng cuûa caây nhaát ñònh laø kieân coâ, khoâng theå bieán hoai, laø phaùp thöôøng truï, caùc vò coù cho lôøi noùi ñoù laø thaät ngöõ chaêng?", ñaùp: "Lôøi noùi ñoù khoâng phaûi laø thaät ngöõ, vì sao, vì ñaïi thoï naøy töø thaân cho ñeán boâng traùi ñeàu laø voâ thöôøng; neáu khoâng coù thaân caây laøm choã nöông (sôû y) thì caùi boùng laøm sao nöông ñöôïc (boùng naêng y)". Nan-ñaïc-ca noùi: "Cuõng nhö vaäy, ngoaïi luïc xöù laø voâ thöôøng, neáu coù ngöôøi noùi laïc xuùc töø ñoù phaùt sanh nhaát ñònh laø kieân coá, khoâng theå bieán hoaïi, laø phaùp thöôøng truï, caùc vò coù cho lôøi noùi ñoù laø thaät ngöõ chaêng?", ñaùp laø khoâng phaûi thaät ngöõ

gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Nan-ñaïc-ca noùi: “Toâi noùi theâm ví duï, ngöôøi coù trí nghe ví duï coù theå hieåu ñöôïc nghóa kia. Ví nhö ñoà teå thieän xaûo vaø caùc moân ñoà tay caàm dao beùn gieát cheát con boø, loät da laáy thòt beân trong ñeàu khoâng thöông toån, nhöng nguõ taïng beân trong ñeàu caét ñöùt roài ñem vaát boû. Coù ngöôøi laáy taám da phuû laïi treân thaân con boø, ngöôøi khaùc troâng thaáy cho laø con boø naøy vaø taám da dính vôùi nhau khoâng coù khaùc vaø noùi ñaây laø con boø coù maïng soáng, caùc vò coù cho lôøi noùi ñoù laø thaät ngöõ chaêng?”, ñaùp: “Lôøi noùi ñoù khoâng phaûi laø thaät ngöõ, vì sao, vì ngöôøi ñoà eå vaø caùc moân ñoà caàm dao gieát cheát con boø roài loät da laáy thòt tuy khoâng coù laøm thöông toån, nhöng nguõ taïng beân trong ñeàu caét ñöùt roài boû ñi, duø coù laáy taám da phuû leân, thòt vaø taám da

khoâng dính lieàn nhau”. Nan-ñaïc-ca noùi: “Toâi duøng ví duï naøy laø muoán caùc vò hieåu roõ nghóa khaùc, caùi goïi laø con boø goàm coù saéc thaân thoâ troïng töù ñaïi do tinh huyeát cuûa cha meï… tuï hoïp laïi, sau ñoù duøng thöùc aên nuoâi döôõng noù, laïi theâm duøng höông thoa, nöôùc taém… ñeå trang nghieâm nhöng cuoái cuøng ñeàu trôû veà choã hoaïi dieät. Noùi thòt beân trong laø chæ cho noäi luïc xöù, lôùp da beân ngoaøi laø chæ cho ngoaïi luïc xöù, nguõ taïng beân trong laø tham duïc… Ñoà teå vaø caùc moân ñoà laø chæ cho ñeä töû Thanh vaên ña vaên lôïi trí, dao beùn laø chæ cho göôm trí hueä, yù noùi ñeä töû Phaät taâm trì kieám trí hueä chaët ñöùt nhöõng phieàn naõo vaø caùc tuøy hoaëc töông öng raøng buoäc. Caùc vò hieåu roõ ñöôïc ñieàu naøy thì neân sieâng naêng tu taäp chôù coù buoâng lung sau sanh hoái haän. Neáu ñoái vôùi caûnh aùi laïc coøn khôûi taâm nhieãm ñaém thì neân kheùo phoøng hoä taâm, vì taâm nhieãm chöa ñoaïn. Neáu ñoái caûnh hay saân thì neân kheùo phoøng hoä taâm, vì taâm saân chöa ñoaïn. Neáu ñoái caûnh lieàn ngu si thì neân kheùo phoøng hoä taâm, vì taâm si chöa ñoaïn. Nôi boán nieäm truï neân kheùo phoøng hoä taâm truï trong chaùnh quaùn, tu nieäm truï roài nôi baûy phaùp Boà ñeà phaàn neân kheùo tu taäp cho nhieàu, nôi baûy Boà ñeà phaàn ñaõ tu taäp nhieàu roài thì nôi taùm chi chaùnh ñaïo chaùnh nieäm ñöôïc thaønh töïu coù theå tröø duïc nhieãm. Tröø duïc laäu roài thì höõu laäu, voâ minh laäu thöôøng sanh taâm nhaøm lìa, do sanh taâm nhaøm lìa neân ñöôïc giaûi thoaùt, ñöôïc giaûi thoaùt roài seõ chöùng giaûi thoaùt tri kieán lieàn coù theå bieát roõ nhö thaät raèng: Sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Caùc vò neân hoïc nhö vaäy”. Cuï thoï Nan-ñaïc-ca noùi phaùp yeáu chæ daïy cho ni chuùng ñöôïc lôïi hæ roài lieàn ra veà, saùng hoâm sau Ñaïi theá chuû cuøng naêm traêm chö ni ñeán ñaûnh leã Phaät nghe Phaät chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài ra veà. Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Hoâm nay Nan-ñaïc-ca giaùo thoï Bí-soâ ni khieán cho hoï ñöôïc giaûi thoaùt nhöng chöa ñöôïc quaû vò cöùu caùnh. Neáu hoâm nay hoï maïng chung, ta khoâng thaáy coù moät phieàn naõo naøo maø hoï khoâng tröø ñoaïn, chæ do kieát hoaëc coøn daây döa neân phaûi thoï sanh trôû laïi. Ví nhö ngaøy moät boán thaùng coù traêng, moïi ngöôøi nhìn leân khoâng trung thaáy maët traêng

khoâng bieát laø troøn ñuû hay khoâng troøn ñuû, vì maët traêng chöa thaät troøn ñaày, chöa roát raùo. Cuõng vaäy Nan-ñaïc-ca giaùo thoï cho ni chuùng tuy khieán hoï ñöôïc giaûi thoaùt nhöng chöa chöùng quaû cöùu caùnh, chæ ñöôïc quaû Baát hoaøn", Phaät laïi baûo Nan-ñaïc-ca: "Thaày neân giaùo thoï ni chuùng laàn nöõa, noùi dieäu phaùp khieán hoï ñöôïc xuaát ly, vì sao, vì chuùng ta giaùo thoï Bí-soâ ni laø muoán khieán hoï ñöôïc xuaát ly". Nan-ñaïc-ca vaâng lôøi Phaät daïy ngaøy mai ñeán giaùo thoï ni chuùng laàn nöõa, noùi phaùp yeáu khieán cho hoï ñöôïc xuaát ly... cho ñeán caâu Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Hoâm nay Nan- ñaïc-ca giaùo thoï ni chuùng noùi phaùp yeáu khieán cho hoï ñöôïc xuaát ly, chöùng

quaû cöùu caùnh. Neáu hoâm nay hoï maïng chung, ta khoâng thaáy coù moät ngöôøi naøo coøn quay trôû laïi trong sanh töû nöõa, ví nhö ngaøy möôøi laêm thaùng coù traêng, moïi ngöôøi nhìn leân thaáy maët traêng trong khoâng trung ñeàu khoâng nghi ngôø laø troøn ñuû hay khoâng troøn ñuû, vì maët traêng hoâm nay raát troøn ñaày, ñaõ roát raùo. Cuõng vaäy hoâm nay Nan-ñaïc-ca giaùo thoï ni chuùng ñaõ khieán hoï ñöôïc giaûi thoaùt ñeán choã cöùu caùnh, khoâng coøn löu chuyeån trong sanh töû, khoâng coøn thoï sanh trôû laïi nöõa". Luùc ñoù theá toân thoï kyù caùc Bí-soâ ni naøy ñaõ chöùng quaû A-la-haùn, caùc Bí-soâ hoan hæ tín thoï.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.